

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJAŠTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJAŠKA 16 DIN, NEDIJAŠKA 26 DIN, PODPORA VSAJ 30 DIN. — POSAMEZNA ŠTEVILKA 75 PAR. — UREDNIŠTVO IN UPRAVA V LJUBLJANI V STRELIŠKI ULICI 12/II. — ČEKOVNI RAČ. ŠT. 16.078.

LETO II

LJUBLJANA, SREDA, 13. APRILA 1938.

ŠTEV. 31.

KRISTUS JE VSTAL!

Kristus je vstal, aleluja, aleluja!

Božji hrami so se odeli v čistoto in sijaj, oltarji so se skrili v cvetje. Glas velikonočnih zvonov lije v duše in orgle done svoj fortissimo. Trate so zaživele v pisanem siju zvončkov, trobentic in vijolic. Vsa zemlja je vstala v novem soncu in se vzradostila.

Kristus je vstal, aleluja! Veselimo se, slavimo Boga, radujmo se! V teh dneh se je naša žalost spremenila v veselje, pesimizem je izginil iz naših src. Ostala je radost, sama prekipajoča radost!

Mrak pritiska na zemljo in tare nas stiska, kakršne po besedah sv. očeta še ni bilo od vesoljnega potopa — a mi se radujemo!

Sedmeroglavi zmaj satanskega brezboštva dviga glavo visoko in drzno kot morda še nikdar — a mi se radujemo!

In kako bi ne bili veseli, saj je Kristus vstal! Sovražili so ga, zgrabili, obsodili, križali, umorili. Toda tretji dan je živ in poveljčan vstal iz groba. Kratkemu zmagoslavju sovražnikov je sledil njihov popolni poraz. Kristus je zmagal in zakraljeval.

Kristus je zmagal in vstal! To je naša tolažba in vzrok našega veselja. Po pravici je dejal Pavel: »Če pa Kristus ni vstal, potem je prazno naše oznanjevanje, prazna tudi naša vera« (1 Kor 15, 14). A Kristus je vstal in naša vera je resnična. Zato se radujmo kljub divjanju brezbožnih sil. Saj imamo v Kristusu osem vstajenju poročstvo, da bomo zmagali, kakor je zmagal

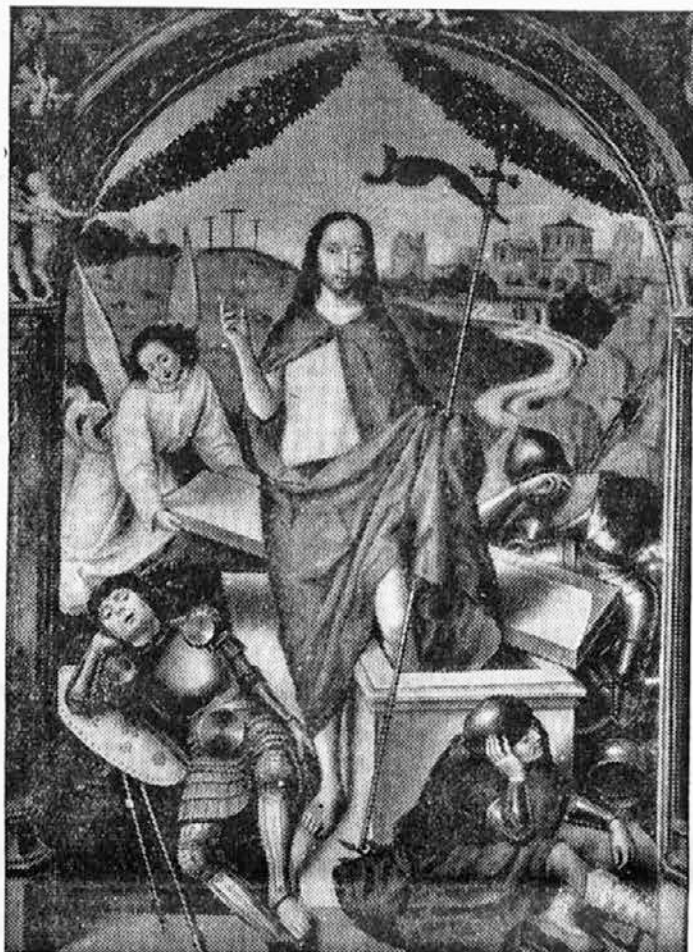
O n. Tudi naša pot gre skozi trpljenje, kakor je šla njegova. Sovražijo nas, kakor so njega sovražili, bičajo nas in more kakor njega. Zdi se, da so nas premagali in uničili. Toda kakor je vstal On, tako bomo vstali tudi mi. Kakor je zmagal On, bomo zmagali tudi mi, ki smo udje njegovega telesa.

Aleluja! Veselimo se, ker je Kristus vstal! Brez oklevanja in strahu sprejemamo borbo s peklenjskimi silami. Kajti vemo, da bomo zmagali. Navdaja nas sveti optimizem in Kristusov križ — znamenje zmage — razliva svoj velikonočni soj v naše radostne duše.

Aleluja, aleluja!

Vesele in blagoslovljene velikonočne praznike želita — uredništvo in uprava!

Vstajenje. — Slikal Nizozemec Hans Memling.

Žosisti med vojno

Med svetovno vojno niso niti vikar Cardijn niti mlade delavke skoparile z naporji za pomoč nesrečnim in brezposelnim. Cardijn ni samo služil nesrečnikom, ki jih je prizadela vojna, ampak dal se je na razpolago vsej trpeči domovini. V svoji plemenitosti ni trepetal pred ničemer, pomagal je, da so pisma s fronte prihajala v roke svojcem, zbiral je poročila, da je pomirjeval obupane družine, dajal je, ne da bi štel in ne da bi opazil nevarnost, ki mu je pretela.

CARDIJN V NEMŠKI JEČI

Toda kmalu so pridrli v Belgijo Nemci. Neustrašeni duhovnik Cardijn, ki je s tako skrbjo delal za svoj narod, je moral v ječo za

dolge mesece, v nevarnosti je bilo njegovo življenje. Po čudnem naključju pa ni prišlo do sodbe, ki bi bila nedvomno zelo stroga.

Mlade delavke iz Laekena so v teh težkih časih molile silno goreče in božja previdnost je bdela nad velikim apostolom Cardijnom. V svoji temni celici je Cardijn ostal voditelj svojih mladih propagandistk in jih vodil še z večjo plemenitostjo in gorečnostjo kot prej.

Mlade delavke so bile trdno odločene, da ne bo nič zmanjšalo njihovega navdušenja zlasti zato ne, ker je bila njih odgovornost za organizacijo mnogo večja, odkar je bil njihov voditelj zaprt.

V vsem tem času, v teh dolgih mesecih trpljenja in zavora je du-

hovnik Cardijn trpel, molil in delal za delavsko mladino, ki jo je hotel rešiti.

Mnogo je pisal o izvedbi svojih apostolskih načrtov.

Tu si je zamislil delavsko žosistovsko organizacijo. Pri tem mu je bilo vedno pred očmi, kako bi ustvaril mogočno katoliško delavsko organizacijo, v kateri bi se mladi delavci med seboj podpirali in tako ustvarili krščansko življenje v svojem poklicu. S tako organizacijo naj bi delavska mladina postavila temelj zdravemu in srečnemu delavskemu razredu.

REŠEN JEČE

Med tem so minevali meseci. Mlade propagandistke so molile in čakale, da se povrne oni, ki je tako potreben za nadaljevanje pravkar začetega dela. Nekega dne pa pride huda novica. Njihovega voditelja bodo odpravili v Nemčijo, kjer sta lakota in mrz uničila že toliko življenj.

Ali se bo še kdaj vrnil?

Mlade delavke hočejo, da se vrne. Ne gredo ne na komandanturo, ne prosijo vplivnih oseb za posredovanje. Obrnejo se na Njega, ki je neomejen gospod, ki v času vojne in miru drži v svojih rokah usodo vseh ljudi.

Mesec junij je, čez nekaj dni bo praznik Srca Jezusovega. In to je pravi trenutek. Od svetega Srca, ki se ne ustavlja prošnjam onih, ki popolnoma zaupajo vanj, pričakujejo delavke tako zaželenega povratka.

Zjutraj na praznik Srca Jezusovega molijo še z večjim ognjem in zaupanjem. In Jezus, ki je rekel, da moremo z živo vero gore predstavljati, odgovori na trdno zaupanje mladih delavk.

Še istega dne je bil Cardijn spuščen na svobodo in je preživel večer v krogu svojih vnetih učenk...

TRI RAZSTAVE KITAJSKE UMETNOSTI

Katoliška univerza v Pekingu pripravlja brez ozira na vojne zmešnjave tri razstave kitajske umetnosti. Prva se bo vršila ob času svetovnega evharističnega kongresa v Budimpešti, druga oktobra 1938 na Dunaju, tretja razstava pa bo tvorila sestavni del »razstave krščanske umetnosti Daljnega vzhoda in misijonskih ljudstev«, ki se na željo sv. očeta pripravlja v Vatikanu.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Prejeli smo prispevek za nagradni natečaj. Geslo se glasi »Ut omnes unum sint«.

Kongres Katoliške akcije v Liverpoolu

Na kongresu je bilo zastopanih šest tujih držav. Iz Belgije je prišel kot zastopnik tudi pomožni cerkveni asistent žosistov Kothén.

Katoličani strnite se!

V pismu, ki ga je naslovil na kongresiste, povdarja kardinal Pacelli zlasti potrebo sloge med vsemi angleškimi katoličani, kajti problemi, ki se porajajo, se tičejo vsega naroda. Vrste Katoliške akcije naj se zato še tesneje strnejo med seboj. Pismo naglašajo nujnost apostolata z besedami: »Na bojišču, kamor je zaneslo ves svet, ni pa napadena samo Cerkev, ampak tudi ves socialni red.«

Kdo podpira nevarne zmote.

Kardinal obžaluje, da »nevarnih ideologij, ki se bore proti Cerkvi, ne podpirajo samo Bogu sovražne sile, ampak tudi mnogi verniki s svojo nebržnostjo in uslužnostjo do teh ideologij, ki izvirajo iz strahu pred napori; ti verniki ne uvidijo nevarnosti, ki grozi kulturi.«

Glavna točka Liverpoolskega kongresa je bil poziv, da naj se ljudje vrnejo k izpolnjevanju desetih božjih zapovedi.

Več dela za socialni nauk Cerkve! Za socialno moralno!

Y. Reynolds, predsednik odbora KA v liverpolski nadškofiji, je ugotovil, da je več dežel zato tako razburkanih po blodnih teorijah, ker se je tam premalo storilo za širjenje socialnih nauk Cerkve in za oblikovanje socialne morale. Takole je dejal: »KA mora izoblikovati čut za socialno pravičnost in ljubezen. To velja za vsako delo in za vsak dan. Ta čut mora biti tako močno izoblikovan, da bo nemogoče, da bi kdo zvečer molil rožni venec, zjutraj pa izplačeval delavcem plače, ki bi ob njih morali stradati.«

Brez laikov ne bo uspešne akcije!

Msgr. Williams, nadškof birminghamski, je tudi podobno izjavil: »Mnogi mladi katoliški de-

lavci, zaposleni po tovarnah, zabredajo v fašizem ali pa tudi v komunizem, ko ne živijo več po veri. Tega uhajanja so krivi mnogi katoličani, ki mislijo, da niso poklicani za apostolat.«

Ta apostolat je tem bolj potreben, ker »ima Cerkev pred seboj mlado in osvajajoče poganstvo, dočim je bilo poganstvo ob nastopu krščanstva staro in je propadalo... To novo poganstvo more premagati samo akcija, ki dela dogovorjeno in po načrtu. Ta akcija pa je mogoča le, če se je lotijo laiki.«

Msgr. Adamson, nadškofijski tajnik, je zlasti hotel pokazati, da udeležba laikov pri apostolatu ni samo naloga, ampak predvsem privilegij.

Nastop angleških žosistov.

Vsaki večer so bili sestanki za zborovalce. Na enem teh sestankov, na sestanku mož, je zlasti napravila globok vtis delegacija angleških žosistov. Šestdeset njih je zapelo žosistovsko himno v angleškem prevodu. Za poslušalce je bilo to razodetje in pogled v bodočnost. Žosistovska himna je zbudila v srcih angleških katoličanov nado, da bo nekega dne Kristus znova zavladal v njihovi deželi.

ŠPANSKA MLADINA PRAZNOVALA GOD SV. TOMAZA AKVINCA

Prosvetni minister nacionalne vlade v Španiji je določil dan sv. Tomaža Akvin. za šolski praznik vseh državnih šol. Ministerstva odredba pravi med drugim: »Mi smo si postavili za temelj svojega osvoboditvenega gibanja osnovna načela večne kulture, to se pravi načela katoliške vere. Zato se spodobi, da v srcih učence se mladine budimo spomin na oni čudež modrosti in vzor svetosti, ki si je na vrhuncu srednjega veka priboril častni priimek 'angelskega učenika' in si pridobil neminljivo slavo s tem, da je ustvaril miselni sestav, ki edini nosi ime 'philosophia perennis'.«

BERGAMIN, MENDIZABAL...

Alfred Mendizabal, profesor na univerzi v Oviedu in naš znanec iz »Dejanja«, je izdal lansko leto v Parizu knjigo »Aux origines d'une tragédie«, kjer obravnava daljne in bližnje vzroke španske državljanske vojne. Predgovor knjigi je napisal katoliški filozof Maritain.

Oboje, knjigo in njen predgovor jemlje znana rimska jezuitska revija »La Civiltà Cattolica« z dne 2. IV. 1938. v pretrgu in izreka o delu zelo negativno sodbo. Zlasti toži nad predgovorom filozofa Maritaina, kjer ne najde »ne metode, ne svojskosti in ne globine filozofa«.

Pošteno priznanje skesanega revolucionarja

Oba pisatelja, pravi revija, se v resnici približata tistim »katoličanom nove vrste«, ki jih graja sloveči dr. Maranon. Ta mož, znanstvenik in politik, bivši predsednik medicinske akademije v Madridu, je bil eden izmed najvišjih vrhov takozvane druge španske republike, ki je s svojim liberalizmom pognala Španijo v državljansko vojno. Sedaj se pa v Parizu takole pošteno izpoveduje: »Zapeljali so me v zmoto; varal sem se. Razen nekaj katoličanov nove vrste, ki vztrajajo v svojem zavezništvu v komunisti, mislijo in govorijo enako kakor jaz vsi španski intelektualci... Že pod samim vidikom znanosti je treba priznati, da je človek dolžan izpovedati svojo zmoto. Jaz sem grešil: peccavi. Vpravi mi smo izzvali revolucijo, mi smo si jo želeli in jo pripravljali.« (Civ. Catt., istotam).

Koga poslušajo

Bridka je ugotovitev, a resnična: nekateri katoličani - zavezniki komunistov!

Nobene krivice ne delamo, če pravimo, da spada tudi nekateri slovenski katoličani v isti kraj s temi španskimi in francoskimi intelektualci, s temi katoličani »nove vrste«, ki še vedno vztrajajo v svojem zavezništvu s komunisti: saj se ti naši nanje radi sklicujejo in nikjer ne prikrivajo, da od njih zajemajo svoje informacije.

Čudno je le, da se »Dejanje« in »Delavska Pravica« obrača v tako važnih načelnih vprašanjih po rešitvi na vse strani sveta in na vse mogoče liste in profesorje, le v Rim mu nikoli misel ne zaide.

Pač katoličani nove vrste: Bergamin, Mendizabal...

Rad bi enkrat videl človeka, ki bi bil trezen, zmeren, čist in pravicoljuben — pa bi rekel, da ni Boga: ta bi to rekel vsaj brez sebičnega nagiba. Toda takega človeka ni.

La Bruyère

Nezrelo premišljanje mladostnika

Akademik Vitko Musek je proti koncu letošnje zime doživel v sebi potrebo, da se »sprosti« navzven in razodene svoje pojmovanje krščanstva. V kratkem razdobju dveh mesecev je predložil v sicer tako solidnem listu »Vigred« pred strmeči ženski svet dve moralno-teološki razpravi, ki nosita dokaj samozavestni naslov: »Kako smo kristjani« (Vigred, 1938., št. 2, 4).

Njegovo prizadevanje za dejavno, veselo in mladostno krščanstvo bi bilo kar pohvale vredno, da trkane na prsi, češ »Mi dejavni kristjani!« malo čudno doni.

A s tem bi bilo hvale konec. Negativna plat Musekovega spomladanskega »sproščevanja« je tolika in takšna, da popolnoma izključuje vsak pozitiven uspeh.

Napad na sedanje krščanstvo

Tako misli v glavnem Vitko Musek:

Sedanje krščanstvo je na krivi poti; navzelo se je »meščanskega« duha, ki je duh tega sveta, ter se zato oddaljilo od prvotnega krščanstva, »ki je resnično živelo iz Kristusa in evangelija«. »Nekoč je krščanstvo prihajalo k najnižjim, tepčanim in malim ljudem kot oznanjevalec resnice, pravice in ljubezni, danes pa prihaja kot predstavnik strogosti, ki je že po svojem bistvu sovražna tem malim ljudem.« Namesto »kristjana - mladostnika« je stopil »kristjan - meščan«.

Treba je torej povratka v prvo krščanstvo, od katerega se je moderno krščanstvo oddaljilo. Kajti vsi veliki obnovitveni pokreti »so se obračali k prvemu krščanstvu, ki je resnično živelo iz Kristusa in evangelija in tam črpali moči in pobude«. Pri nas je tak pokret »mladinstvo«, ki nujno vsebuje vse prvine, iz katerih je zrastle prvo krščanstvo.

To je tudi, v kolikor se more razbrati, osnovna misel Musekovega članka.

Težka zmeta

Mnenje, da se je prvotno, pravo krščanstvo izpreverilo, je pač težka modernistična zmeta, kakor je napadeno in netočno s teološkega vidika še marsikaj drugega, kar Musek tako razlaga »dragim bratom in svojim sestram«.

Napad na disciplinirane katoličane

Takole premišlja Musek:

»Svet in sinovi tega sveta, ki med nami danes sejejo ljulko, nočejo dejavnega krščanstva. Sovražijo mladost, ker se upira njihovim zahrbtnim, hinavskim in podlim namenom.«

Človek bi pričakoval, da so »svet« in »sinovi tega sveta« komunisti ali

vsaj novopogani. Toda ne! To so katoličani, ki so »vrgli v svet med nas disciplino, orožje tega sveta, s katerim se bori okoreli in okosteneli meščan - kristjan« zoper »kristjana - mladostnika«.

Torej oni katoličani, ki se po navodilih Cerkve trudijo, da bi mladino organizirali v disciplinirani Katoliški akciji, imajo z mladino »zahrbtno, hinavsko in podle nameno«!

Torej radovoljna pokorščina duhovnemu predstojniku ni več evangeljski svet! Kajti disciplina v Katoliški akciji je ravno radovoljna pokorščina hierarhiji!

Nezaslišane obdolžitve

Napisati celo vrsto tako težkih obdolžitev, je nekaj nezaslišane! In to naj bo »ljubezenska resničnost«?

In še: »Krmijo in silijo nas z visokimi frazami, paradnimi nastopi in prireditvami, grozijo nam z izmišljenimi sankcijami, kajti z našim dejavnim krščanstvom in našo mladostjo so prizadeti njihovi osebni interesi... Hočejo sicer mladino, ker jo rabijo pri svojih skritih namenih in naklepih.«

Neresno govorjenje.

Vitko Musek pa skrbi v svojih člankih tudi za humor. Tako n. pr.: Prebiram sv. pismo in dela Apostolov(!), berem dokumente o preganjanju kristjanov... Povsod najdem silno mnogo smisla za krščanstvo.

Torej končno nekdo, ki je našel v sv. pismu smisel za krščanstvo!

Ali, ko opisuje prvo krščanstvo:

»Sužnji so svojim gospodarjem risali v pesek po vrtovih znamenje ribe in začeli vsako delo in vsak dan s toplim pozdravom: pax!... Tekla je kri po arenah, molitev gospodova se je dvigala v Koloseju, bilo je malo besed, zato pa mnogo dejanj.«

Kako humoristično se potem sliši vprašanje: »Ali se Vama ne zdi, moj brat in draga sestra, da mladinstvo obsega in nujno vsebuje te prvine krščanstva?«

Čemu vse to?

Ni mogoče tukaj navajati vseh cvetk, ki so pogale iz tega spomladanskega doživljanja, čeprav bi bilo poučno, študirati iz njih psihologijo »mladostnika«.

Človek se ob takem pisarjenju vpraša: čemu? Če se najde kdo, ki bi vzel ta članek resno (kar ni izključeno: če je možno, da ga je kdo napisal, je tudi možno, da mu kdo verjame), mu zmeša načelno jasnost.

Če ga pa ni jemati resno, pa s tem ni nič manj oškodovan ugled krščanskega lista »Vigred«.

JUBILEJ MUČENCEV V PERUJU

Južnoameriška država Peru je pred kratkim praznovala 300 letnico dveh frančiškanskih mučencev, patra Hieronima Jamimeza in patra Kristofa Lariosa, ki so ju v današnjem apostolskem vikariatu Ucayali pobili divji indijanski rodovi. Državni predsednik je poslal svojega uradnega zastopnika, ki se je udeleževal vseh slovesnosti. Poleg tega je odprla vlada dve novi šoli, eno v San Ramonu, drugo v La Mordedu, ki sta sposvečeni spominu mučencev. Ti dve šoli naj bosta »znamenje, da jima je vlada in ljudstvo v Peruju hvaležno za civilizatorno delo, ki sta ga vršila.«

*

RAST JEZUITSKEGA REDA

Družba Jezusova ima trenutno 25.460 udov. Odkar je leta 1915 postal njen general pater Vladimir Ledochowski, se je število udov dvignilo za 5514. Največji prirastek ima severnoameriška provinca.

*

ČESKOSLOVAŠKA KATOLISKA DIJAŠKA ZVEZA

Je te dni slavila 25-letnico ustanovitve. 15. in 16. februarja se je vršilo v Pragi veliko zborovanje, ki se ga je udeležilo 2000 dijakov in razen tega še mnogo vodilnih osebnosti češkoslovaškega cerkvenega in državnega življenja. Pri tej priliki so poudarjali zasluge katoliškega dijaštva za katoliško obnovo dežele in za uspešno obrambo proti novemu husitizmu, ki se je razvil na češkoslovaškem v povojnem času.

Govori so med drugim obravnavali sledeča vprašanja: Na novih poteh k novemu življenju; krščanski nacionalizem; naloga študentov v ljudskem življenju; dolžnosti študentov v javnosti; študent in kultura.

*

VISOKA ŠOLA KA V LIVERPOOLU

V Liverpoolu so pod predsedstvom tamkajšnjega nadškofa odprli visoko šolo za KA. Ustanovitev te visoke šole spada v okvir splošne reforme KA v Angliji. Služila naj bi duhovni vzgoji in višji izobrazbi bodočih voditeljev.

Obsega med drugim naslednje učne predmete: cerkveno zgodovino, liturgijo in cerkv. glasbo, apologetiko in krščansko dogmatiko, socialni nauk, splošno in posebno etiko, organizatorni ustroj KA. Po vsakem predavanju se vrši razgovor. Sprejemajo se pripadniki vseh družabnih stopenj.

Odg. urednik: Ciril Kovač (Ljubljana). Izdaja konzorcij (J. Prešeren, Ljubljana). Tiska Misijonska tiskarna, Groblje-Domžale (A. Trontelj).